

**MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA**

RANKO HARAMIJA

**ANATOMIJA FINANCIJSKIH SUSTAVA
KROZ POVIJEST**

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, 2015.

**MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA**

RANKO HARAMIJA

**ANATOMIJA FINANCIJSKIH SUSTAVA
KROZ POVIJEST
ANATOMY OF FINANCIAL SYSTEMS THROUGH THE
HISTORY
ZAVRŠNI RAD**

Mentor:

Ivana Bujan, univ.spec.philol.

ČAKOVEC, 2015.

SAŽETAK

Novac je jedan od ključnih elemenata razvitka civilizacije koji predstavlja pokretačku silu tog napretka. Na lak i razumljiv način prikazan je finacijski i bankarski sustav kroz povijest. Opisuje se funkcioniranje finacijskog sustava te njihov međuodnos s ekonomijom i politikom. Objašnjava se nastajanje inflacije, finacijske krize i sloma burze. Otkriven je i splet udjela obitelji Rothschild i Rockefeller u mnogim tvrtkama, državama diljem svijeta u posljednjih stotinjak godina, te utjecaj male skupine ljudi na cijelokupni bankarski, politički, medijski i ekonomski sustav. Moderni bankarski sustav proizvodi novac ni iz čega što je jedan od najneobičnijih izuma u povijesti čovječanstva. Vlasnici banka i država upravljaju svijetom, na način za koji javnost ne zna. Manipulira se cijena zlata i srebra, i svjesno se scenira finacijska kriza kako bi građanima ponudili rješenje kao dobrotvorci, ali zapravo im je cilj zavladatai cijelim svijetom i uvesti novi svjetski poredak.

Ključne riječi: novac, svjetska valuta, savezne pričuve, Međunarodni monetarni fond, obitelji Rothschild i Rockefeller

SAŽETAK**SADRŽAJ**

1. UVOD.....	5
2. GOSPODARSTVO I NOVAC KROZ POVIJEST	6
2.1. Povijest novca.....	6
2.2. Put srebra, zlata do papirnatih novčanica.....	7
2.3. Bretton Woods.....	9
2.4. Inflacija.....	11
2.5. Euro - kritike	13
2.6. Tiskanje novca bez pokrića.....	16
3. SVJETSKE FINANCIJSKE INSTITUCIJE	18
3.1. Svjetska banka	18
3.2. Federalne rezerve.....	20
3.3. Međunarodni monetarni fond	22
4. TEORIJE ZAVJERE ILI STVARNE PRIJETNJE.....	25
4.1. Obitelj Rothschild	25
4.2. Obitelj Rockefeller	28
4.3. Otok Jekyll.....	31
4.4. Svjetska valuta	33
4.5. Svjetska država.....	35
5. ZAKLJUČAK	37
6. LITERATURA.....	38

Popis slika

1. UVOD

U ovome radu kritički će se prikazati nastanak i razvoj finacijskih sustava kroz povijest. Razrađeni su povijesno gospodarski usponi novca i njegovi suvremeni tokovi. U radu se prikazuje funkcioniranje svjetskog bankarskog i finacijskog sustava te njihov međuodnos s ekonomijom i politikom. Nadalje, ukratko je objašnjeno da je novac jedan od ključnih elemenata razvitka civilizacije koji predstavlja pokretačku silu tog napretka. Dan je pregled finacijskih sustava. Nadalje, nakon definiranja finacijskih sustava pobliže su opisane finacijske institucije, koje dominiraju u pojedinom sustavu te koji su tipični sudionici na finacijskim tržištima. U finacijskoj teoriji navedeno je da razvoj finacijskog sustava utječe na razvoj zemlje tj. što je zemlja razvijenija razvijeniji je i finacijski sustav.

Osim toga radom će se dati odgovori i na neka od sljedećih pitanja. Izumire li današnji finacijski sustav? Hoćemo li biti svjedoci kraha finacijskog sistema kakvog smo do sada poznavali? Cilj rada je na jednostavan i razumljiv način objasniti aktualnu suvremenu temu o novcu i finacijskom sustavu kroz povijest koja se uglavnom prikazuje kompleksnom i apstraktnom. U radu je potvrđena hipoteza da onaj tko vlada novcem, taj ujedno upravlja i svijetom.

Jedna mala skupina banaka upravlja svijetom u tajnosti. Ta novčana elita stoji u zaleđu Banke za savezne rezerve, Europske središnje banke, UN-a, Svjetske banke, MMF te Banke za međunarodna poravnanja. Budući da malo ljudi razumije funkcioniranje svjetskog finacijskog sustava, on je prezentiran kao zamršen i kompliciran, kako bi mogli lako manipulirati putem njega i provoditi kontrolu nad čitavim svijetom. Je li moguće stvoriti jednu svjetsku valutu, jednu državu te oduzeti slobodu čovjeku ukidanjem gotovinskog plaćanja?

Aktualno pitanje koje se prožima kroz ovaj rad jest „ako novac vlada svijetom, tko vlada novcem?“. Mnogi su danas kritički nastrojeni prema sadašnjem finacijskom sustavu i odvažili su se pisati o tome. Neki od tih autora koji dominiraju u ovom radu su Michael Morris, John Coleman, Bill Still, Patrick S. J. Carmack te F. Wiliam Engdahl.

2. GOSPODARSTVO I NOVAC KROZ POVIJEST

„Koliko nam puta dnevno novac prođe kroz ruke? Jesmo li se ikada zapitali kako je uopće danas tako važan komad papira došao u civilizaciju? Odakle potreba za njim? I je li uvijek bio u ovakvom obliku kao danas?“ (Tkalec, 2013).

2.1. Povijest novca

Novac je ekonomsko dobro koje služi u razmjeni materijalnih dobara i usluga između sudionika u robnom prometu. On je nastao kao objektivna potreba efikasnijeg funkcioniranja robne proizvodnje. Novac u opticaju formira državni aparat kroz centralnu banku (Mankiw, 2007).

„Novac nije ništa drugo doli politička tvorenina. Zapravo, novac je obećanje plaćanja ugovoreno između dviju strana, koje, više ili manje, svojim ovlastima osigurava država. Na kraju, posebno u svijetu u kojemu čisto papirnata roba, takozvani fiat novac, on postaje predmet povjerenja u poreznu snagu države, iza koje su oduvijek stajale njezina vojna i politička moć, kao i mogućnost da se njime kupe i na taj način kontroliraju članovi zakonodavne vlasti i drugi državni dužnosnici – predsjednici, kongresnici, odnosno, suci“ (Engdahl, 2010).

Trgovina je prethodila novcu, a otkad je svijeta, bilo je i trgovine. Čovjek je oduvijek trgovao. Povijest novca i trgovine išla je otprilike ovako, kada bi se prvi put susrela dva čovjeka od kojih je svaki imao svoju robu, a trebao je robu koju ima onaj drugi, došlo je do međusobne razmjene robe. To je bio primitivni oblik koji se zvao „trampa“. Jedna roba se „trampila“ za drugu. Kako se čovjek postepeno razvijao, tako je i trgovina postajala sve opširnija. S nastankom prvih naseobina, a poslije gradova i država, došlo je do potrebe za širokim spektrom dobara. Jedna osoba, pa ni jedna obitelj, koja je živjela u velikom gradu, više nije bila u stanju proizvesti sva dobra koja su joj trebala da bi preživjela. Nitko nije bio u stanju obavljati sve djelatnosti od kojih bi mogao samostalno živjeti. Ovisili su jedni o drugima i zbog toga je došlo do podjele rada. Neki su proizvodili, neki su lovili, a neki su se bavili pružanjem usluga. Proporcionalno rastu broja stanovnika rasla i je trgovina, a samim time došlo je do pojave prvih ekonomskih problema.

Ukoliko bi se neka obitelj npr. bavila uzgojem ovaca, jedini izvor prihoda bi joj je bila količina ovaca koju je posjedovala. Međutim, to je njima bila samo hrana i odjeća, a obitelj je imala i druge potrebe. Na listi potreba se između ostalog nalazilo žito, drvo, glinene posude, oruđe, a jedino što je ona imala jesu ovce. Relativno je teško bilo zadovoljiti sve navedene potrebe samo s ovcama. Za jednu ovcu moglo se dobiti više glinenih posuda i onda ne bi znali što učiniti s viškom posuda. Ovca se mogla raskomadati, ali zbog kratkog roka trajanja mesa je bilo malo vremena da se pronađe druga potrebna roba i da se zamijeni. Pojavio se i problem praktičnosti: uvijek iznova nositi ovcu nekoliko kilometara i nije bilo baš jednostavno.

Zbog tih problema, izrodio se nužan i opće prihvaćen oblik plaćanja. Ljudi su se složili da treba pronaći sredstvo razmjene koje će biti univerzalno prihvaćeno, lako prenosivo, koje se ne može lako krivotvoriti i kojeg nema ga u izobilju. Biseri, nakit, kamenje, žitarice, zubi kita, čaj, šećer, duhan, materijali i krzno dugo su bili opće prihvaćena sredstva razmjene. U nekim kulturama u tu se svrhu koristilo kauri-školjke (koja je u biti puž). Arapski su trgovci naposljetku iz Kine tu školjku proširili u mnoge zemlje, od Indije do zapadne Afrike, pa je sve do 19. stoljeća u većim dijelovima svijeta vrijedila kao jedinstvena valuta (Santini, 2006).

2.2. Put srebra, zlata do papirnatih novčanica

Plemeniti metali, posebno zlato i srebro nametnuli su se kao najpraktičnije sredstvo plaćanja. Ti metali nisu lako dostupni, nema ih u izobilju, privlačnog su izgleda, mekani su i laki za obradu i lako prenosivi. Mogla se lako kontrolirati njihova proizvodnja. Zlato ima svojstvo visoke gustoće, stoga jako mala količina zlata ima veliku težinu pa nije potrebno mnogo prostora da bi se pohranila relativno velika vrijednost. Srebno nije tako gusto kao zlato, ali je puno čvršće. Zlato se koristilo u velikim trgovinskim razmjenama, a srebro se koristilo kao sredstvo plaćanja u svakodnevnoj trgovini.

Kada je srebro postalo univerzalno sredstvo plaćanja proces trgovine je postao puno jednostavniji. Uzgajivač ovaca je sada mogao svoju ovcu zamijeniti za srebro i potrošiti onoliko srebra koliko i kada je želio. Ukoliko bi uzgajivač bio predvodnik veće skupine uzgajivača ovaca, oni su mogli veliki broj ovaca zamijeniti za zlato a dio zamijeniti za srebro i njime kupovati ostalu robu koja im je bila potrebna.

Kako se srebro i zlato širilo kao platežno sredstvo, plemeniti metali pretvarali su se u ono što danas zovemo novac. Grci su 680. godine pr. Krista počeli s prvim kovanjem novca. Te kovanice bile su izrađene od prirodnih legura zlata i srebra. Lidijски kralj Kroisos (oko 560. do 540. godine pr. Krista), prvi je dao izraditi kovanice od čistog zlata. Arheolozi su pronašli u Artemidinom hramu u Efezu kovanice jajolikog oblika. Ti novčići su bili izrađeni od slitine zlata i srebra poznate pod nazivom elektrum (Ferguson, 2011).

Slika 1. Elektrum

Izvor: www.sardisexpedition.org

Kovanje novca brzo se proširilo. Kovanice su bile čvrste, postojane i praktične. Na njima su bili razni motivi – životinje, biljke i bogovi. Tako se u cijelom starom svijetu razvijao novčani sustav, a novac je izdavao onaj koji je bio na vlasti.

Vlastodržac je imao pod nadzorom radnu snagu i vojsku te je preko njih kontrolirao količinu zlata i srebra koja je ulazila u ekonomiju. Vladari su olakšali trgovinu izradom zlatnika, a oni su se standardizirali svojom težinom i čistoćom. Zlatne i srebrne kovanice još su se zvale *kovanice stvarne vrijednosti materijala*. S vremenom su se vladari dosjetili uvesti kovanice koje su vrijedile manje od vrijednosti koja je na njima bila otisnuta, a na kraju i bezvrijedne kovanice koje se naziva i sitniš. Sitan kovani novac još se naziva i kreditni novac zato što tim novcem građani kreditiraju vladara ili državu, budući da za svoj rad ne dobivaju pravi novac (zlato ili srebro), nego bezvrijedne kovanice. Uspoređujući s pravim kreditom, korisnik kredita (dakle država) svome vjerovniku (građaninu) ne mora plaćati ni

kamate niti mora kredit ikada vratiti. Taj sitan kovani novac možemo nazvati čistom prijevarom.

U šestnaestom i sedamnaestom stoljeću, u doba velikih kolonizacija, povećane trgovine i vrijednosti pojedinih transakcija javila se i veća potražnja za kovanicama. Nastao je problem transporta teških vreća s novcem, pohranjivanja novca i financiranja trgovačkih ekspedicija. Velike trgovačke kompanije nisu bile u mogućnosti držati potrebnu količinu novca na jednome mjestu i sigurno ga prenositi između mjesta gdje se obavljala trgovina.

U potrazi za lakšim i praktičnijim sredstvom plaćanja, vladari su se dosjetili da se u njihovo ime izdaju papiri koji su predstavljali potvrdu za određeni broj kovanica stvarne vrijednosti materijala i koje su ljudi po želji u bilo koje vrijeme mogli zamijeniti za kovanice. Bio je to trenutak rođenja papirnatog novca, a samim time i rođenja banaka. Uloga banaka u početku je bila da prikuplja depozite, izdaje kredite i garancije. Na osnovi razlike u kamatnim stopama su ostvarivale svoj profit. Deponirani novac su posuđivale po većoj kamatnoj stopi i tako ostvarivale zaradu na razlici (Santini, 2006).

2.3. Bretton Woods

Neposredno nakon Drugog svjetskog rata, u srpnju 1944. u Bretton Woodsu, sastali su se saveznici 44 zemalja kako bi osmislili novu finacijsku arhitekturu međunarodnog monetarnog sistema. To je bilo neophodno učiniti zbog poslijeratnih posljedica koje su utjecale na funkcioniranje cjelokupnog međunarodnog sistema.

Dogovoreno je da se trgovina treba progresivno liberalizirati, a kretanje kapitala treba ostati ograničeno. Valutni tečajevi bili su fiksni, kao u doba zlatnog standarda, samo što je sada međunarodna valuta za rezerve bio dolar, a ne zlato. Kapital koji je prelazio nacionalne granice išao je s računa jedne na račun druge vlade. Došlo je do formiranja organizacija koje će biti zadužene za pomoć međunarodne i monetarne suradnje: Međunarodni monetarni fond (MMF), Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD). Te dvije organizacije su se udružile s Međunarodnom udrugom za razvoj (IDA) i kasnije su zajedno prerasle u instituciju poznatu pod nazivom Svjetska banka.

Robert Zoellick, predsjednik Svjetske banke, ukratko je objasnio osnovnu zadaću tih institucija: „*MMF je trebao regulirati valutne tečajeve. Svjetska banka je trebala pomoći u obnovi zemalja razorenih ratom. Oživiti slobodnu trgovinu. No slobodan protok kapitala nije dolazio u obzir*“ (Ferguson, 2011).

U vrijeme kada je bila sazvana međunarodna monetarna konferencija u Bretton Woodsu, Sjedinjene Američke Države kontrolirale su ukupno 70% svjetskog monetarnog zlata. U tih 70% čak nije bilo uključeno zarobljeno zlato poraženih sila Njemačke, Austrije i Japana. Na taj način su američke banke za savezne pričuve kontrolirale veliku većinu svjetskoga monetarnog zlata (Cagan, 1965).

Drugi je svjetski rat prouzročio golemo uništenje infrastrukture, industrije i stanovništva diljem europskoga kontinenta. Jedina velika industrijska sila na svijetu koja je ostala netaknuta bila je Amerika. Kao najveća industrijska sila na svijetu, fizički neoštećena ratom, otvaranjem cijeloga svijeta za neograničenu trgovinu i sa američkim dolarom kao jedinom valutom za tu trgovinu, SAD je bio u poziciji da ostvari golemu zaradu i širi svoj imperij.

Sustav iz Bretton Woodsa (Ferguson, 2011) imao je i određeni neodrživi aspekt. Za zemlje Trećeg svijeta taj sustav se pokazao kao veliko razočaranje. S vremenom je osobito američka pomoć postala vezanom za sve više političke i vojne uvjete koji nisu uvijek bile u interesu primatelja pomoći. Tako su injekcije kapitala koje su bile namjenjene siromašnim zemljama afričko, azijskog i latinskoameričkog gospodarstva završavale u rukama krivih ljudi. Stoga su financijski dužnosnici MMF i Svjetska banka morale promijeniti način funkcioniranja koji se temeljio na načelu „*uvjetovanosti*“: nema reforme, nema novca.

Perkins (2008), u svojoj knjizi analizira navedenu problematiku te je isključivo radio na osiguranju uvjeta da će se novac koji su MMF i Svjetska banka pozajmile zemljama u razvoju trošiti na robu koju nude američke korporacije.

„*Ovo carstvo, za razliku od svih ranijih carstava u povijesti svijeta, nastalo je ponajprije na ekonomskim manipulacijama, na varanju, na pronevjerama, na uvlačenju ljudi u naš način života, preko ekonomskih plaćenih ubojica... Moj je stvarni posao...bio davati zajmove drugim zemljama, velike zajmove, zajmove kakve te zemlje ni slučajno nisu mogle otplatiti... I tako bismo odobrili taj veliki kredit, a veći dio novca vratio bi se u SAD, zemlji zajmoprimcu ostao bi dug i još hrpa*

kamata, pa bi tako u biti postala našim slugom, našim robom. Tako se širi pravo carstvo. Nema drugog opisa. Riječ je o divovskome carstvu“ (Perkins, 2008).

Svaka je država, kako bi mogla trgovati, morala kupovati dolare, a za prodanu robu također je dobivala dolare. Sve cijene na međunarodnom tržištu morale su biti izražene u dolarima. Dolar je bio novo zlato, a Sjedinjene Države su svim državama obećale da će od njih u svako doba otkupiti sve dolare koje trgovanjem nagomilaju i zamijeniti ih za zlato. Utvđen je tečaj od 35 dolara po unci zlata (31,1 gram). Kada gospodarska učinkovitost neke države više nije odgovarala tečaju njezine valute prema dolaru, da bi uspostavila ravnotežu, morala otkupiti određen iznos američkih dolara. Američke Savezne rezerve tiskale su novca koliko su htjele. Očito su svi sudionici Brettonwoodske konferencije polazili od toga da će Amerika staviti u optjecaj samo onoliko dolara koliko iznosi podloga u zlatu. Svijet je bio pun povjerenja.

Vijetnamski rat i golemi troškovi naoružanja prisili su američku vladu na još veća kreditna zaduženja kod Banke za savezne rezerve. Došlo je do inflacije, cijene su se udvostručile, a dolar je u inozemstvu vrijedio dvostruko manje. Kako bi namirila dugovanja prema bankama, Amerika je svako malo morala prodavati svoje zlato, a uz to su i države partneri zamjenjivali svoj višak dolara za zlato pa su se zalihe zlata brzo smanjivale.

Procijenjuje se da je 1971., samo 16% dolara u optjecaju imalo podlogu u zlatu. Te iste godine tadašnji predsjednik SAD-a Richard Nixon ukinuo je obvezu zamjene američkog dolara za zlato. Godine 1973. brettonwoodski sustav je službeno poništen, a tečajevi su opet za sve valute bili slobodni (Morris, 2012).

2.4. Inflacija

„ Priča se da je Lenjin izjavio da je izobličjenje valute najbolji način da se uništi kapitalistički sustav. Stalnom inflacijom države mogu zaplijeniti, tajno i neopazivo, velik dio bogatstva svojih građana.“

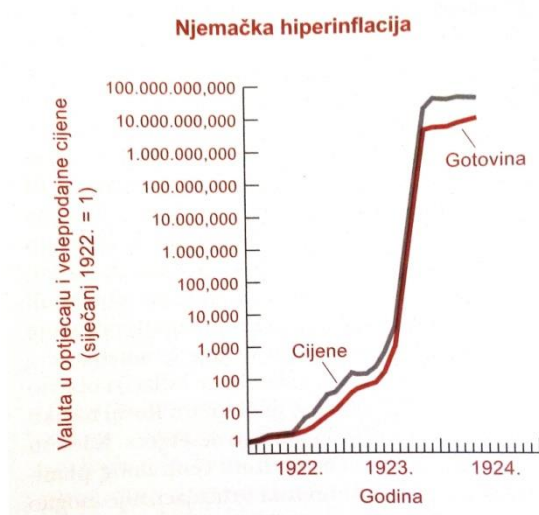
J. M. Keynes

Riječ inflacija dolazi od latinske riječi *inflare* što znači naduti, nadimati, a označava pad vrijednosti novca zbog prekomjernog povećanja papirnog novca u zemlji (Klaić, 1974).

Do inflacije dolazi kada raste opća razina cijena, a stara je koliko i tržišna gospodarstva (Nordhaus 2005). Stopa inflacije je postotna promjena indeksa cijena od jednog razdoblja do drugog.

Postoje tri vrste inflacije, niska, galopirajuća i hiperinflacija. Niska inflacija je kada cijene rastu sporo i predvidivo, dok kod galopirajuće inflacije cijene rastu u dvoznamenkastim i troznamenkastim iznosima (20, 100 ili 200%). Dok gospodarstva u galopirajućoj inflaciji „preživljavaju“, čini se da je treća inflacija, hiperinflacija, smrtonosna te nastupa kao kada napadne rak, kada strojevi za tiskanje novaca izbacuju gotov novac. Nema nade za tržišno gospodarstvo, jer mu cijene rastu milijun ili čak bilijun posto godišnje. Hiperinflacije u povijesti su bile gotovo uvijek povezane s ratom i revolucijom. Primjer hiperinflacije je u njemačkoj Weimarskoj Republici u 1920-ima. Na slici 2 je prikazano kako su ponuda novca i cijene podigli na astronomske razine. Od siječnja 1922. do studenog 1923. indeks cijena je porastao s 1 na 10 000 000 000. Što znači da ako bi osoba početkom 1922. godine imala 300 milijuna maraka, za taj iznos ne bi mogla kupiti ni bombon dvije godine kasnije (Nordhaus, 2007).

Slika 2. Primjer Njemačke hiperinflacije 1922. – 1924.

Izvor: Nordhaus, 2007.

Inflacija utječe na gospodarstvo preraspodjeljujući dohodak i bogatstvo te narušavajući dohodak. Dužnicima, onima koji tragaju za zaradom, špekulantima koji preuzimaju rizik, nepredviđena inflacija obično ide u prilog. Najčešće pogađa bojažljive ulagače, vjerovnike i skupina s fiksnim dohocima. Inflacijom se narušavaju relativne cijene, porezne stope i realne kamatne stope, a ljudi češće odlaze u banku, porezi polaku rastu, a izmjereni dohodak može postati iskrivljen. „Kada središnje banke poduzmu korake za smanjenje inflacije, stvarni troškovi tih koraka u obliku niže proizvodnje i niže nezaposlenosti mogu biti bolni“ (Nordhaus, 2007).

Jezikom struke, inflacija se prikazuje kao manje opasna nego što ona jest. Izdavanjem novih kredita banke stvaraju inflaciju. Postoje skupine ljudi koje ne žele da znamo što se događa s našim novcem, jer da bi šire mase ljudi znale što se događa u pozadini, postojala bi opasnost da se naljute i iskale svoj bijes na onima koji su prouzročili taj nered čije posljedice građani nisu ni slutili (Morris, 2012).

„Dobro je što ljudi ne razumiju monetarni sustav, jer kada bi ga razumjeli, imali bismo revoluciju još prije zore.“

Henry Ford

2.5. Euro - kritike

Euro je jedinstvena valuta koju (trenutno) dijeli 19 država članica Europske unije, a koje zajedno čine europodručje. Uvođenje eura 1999. godine predstavljalo je velik korak u europskoj integraciji. Ono je također jedan od najvećih uspjeha Europske unije: približno 337,5 milijuna građana EU-a sada ga upotrebljava kao svoju valutu i koristi se njegovim prednostima, koje će se još više širiti s uvođenjem eura u ostalim zemljama EU-a.

Kada je euro uveden 1. siječnja 1999. godine, postao je novom službenom valutom 11 zemalja članica, zamijenivši stare nacionalne valute – poput njemačke marke i francuskog franka. Euro je prvo uveden, kao obračunska valuta za negotovinska plaćanja i u računovodstvene svrhe, dok su se stare valute i dalje

upotrebljavale za gotovinska plaćanja. Od 1. siječnja 2002. Euro cirkulira u fizičkom obliku, u obliku novčanica i kovanica. Euro nije valuta svih država članica EU-a, dvije zemlje (Danska i Ujedinjeno kraljevstvo) u Ugovoru imaju klauzule o „izuzimanju“ koje ih oslobađaju od sudjelovanja.

Sve države članice EU-a sačinjavaju Gospodarsku i monetarnu uniju (EMU), koja se može opisati kao napredna faza gospodarske integracije koja se temelji na jedinstvenom tržištu. EMU uključuje usku koordinaciju jedinstvene gospodarske, fiskalne i monetarne politike i jedinstvenu valutu – euro.

Lansiranjem eura, monetarna politika postala je odgovornost Europske središnje banke, te nacionalnih središnjih banaka država članica koje su uvele euro. One zajedno čine Eurosustav.

Stvarnost je ipak nešto malo drugačija. Europska središnja banka i političari europskih zemalja obećali su Europljanima same prednosti ako uvedu euro – ponavljali su parole: uštedjet ćemo na godišnjem odmoru naknade pri mijenjanju novca, usporedba cijena između zemalja Europske unije bit će transparentnije, nestat će valutne oscilacije pa će to osobito biti povoljno za industriju i euro će biti stabilniji negoli bilo koja državna valuta zasebno (Morris, 2012).

Njemci i Austrijanci su od samog početka bili skeptični i bez imalo oduševljenja tom idejom, jer njemačka marka i austrijski šiling desetljećima su bile valute koje su osiguravale stabilnost i blagostanje. Osobito su bili nastrojeni protiv Ugovora iz Maastrichta (1992) i protiv Lisabonskih ugovora (2007), jer su zemlje sudionice po tim ugovorima morale dobar dio svoje samostalnosti prepustiti Europskoj uniji.

Europska unija je u Maastrichtskom ugovoru još 1992. godine izradila kriterije kovergencije koje se još nazivalo i pakt o stabilnosti. Oni su se odnosili na stabilnost cijena, državne financije, stabilnost tečaja i dugoročne kamatne stope.

Između ostaloga, definirano je (Bilas, 2004):

1) *visok stupanj cjenovne stabilnosti* koji govore da stopa inflacije ne smije biti viša od 1,5% od prosječne stope inflacije tri zemlje članice s najnižom inflacijom u prethodnoj godini.

2) *smanjenje prekomjernog javnog duga* – (do 3% BDP) i *proračunskog deficita* (do 60% BDP-a)

3) *postizanje stabilnog tečaja*; članica EU mora tijekom barem 2 godine sudjelovati u ERM 2, tj. da tečaj njezine valute prema euru mora fluktuirati unutar dopuštenih granica, koje su u posljednjih nekoliko godina postavljene na +/- 15% u odnosu na središnji paritet.

4) *prosječne nominalne dugoročne kamatne stope* ne smiju biti više od 2% u odnosu na kamatne stope triju zemalja Unije s najnižom stopom inflacije.

Kreatori eura u suradnji s medijima, ciljanim su kampanjama imali za cilj uništiti sve sumnje i obećavali su valutu koja će dugo biti jednako sigurna kao i marka i šiling i koja će se moći suprotstaviti dolaru.

Sumnjičavost Austrijanaca i Nijemaca se pokazala opravdanom, jer je potrošnja u cijeloj eurozoni 2002. godine naglo pala zato što je pri prelasku na euro sve poskupjelo. Kako bi potaknule potrošnju, središnje i privatne banke su snizile osnovne kamate i svakom su davale kredite. Zbog toga se potrošnja kratkoročno povećala u manje razvijenim državama Europske unije. Sljedećih nekoliko godina sve su države, općine i kućanstva nepovratno postali zaduženi. Zatim su banke povećale osnovne kamate pa je gospodarstvo zapelo, a 2007. godine puknuo je balon nekretnina te je cjelokupni sustav bio ugrožen. Da banke na to nisu odreagirale i radikalno smanjile kamatne stope došlo bi do raspada eurozone.

Europa se sastoji od gopodarskih prostora koji se po svojoj moći razlikuju. Uvođenjem zajedničke valute želi se stvoriti jedinstvena razina za cijeli valutni prostor. Svima bi trebalo biti „jednako dobro“ i svi bi trebali imati jednake životne uvjete. To je izvedivo samo u uvjetima kada bi se jedni drugima prilagođavali i kada bi svi zajedno stremili postizanju najboljih rezultata. Budući da postoje velike regionalne razlike u mentalitetu, povijesti i kulturi čitav taj proces je utopija.

Primjerice, Njemačka izvozi mnogo dobara visoke kvalitete. Ako ne postoje granice, tečajevi ni carine, onda njemački proizvodi u Grčkoj stoje jednako kao i grčki. Budući da su njemački proizvodi mnogo kvalitetni u usporedbi sa grčkima, Grci će sve više kupovati njemačke, a grčko će gospodarstvo trpjeti i postajati sve manje konkurentno. Što taj proces bude dulje trajao, to će Njemačka više proizvoditi i zarađivati. Istovremeno će Grčka postajati sve siromašnija. Na kraju će Njemačka sav svoj novac morati poslati u Grčku kako bi Grci živjeli na istoj razini kao i Nijemci. Na taj način, dugoročno gledano, slabije države postaju prosjaci, a jake

robovi slabih. Prije eura to se moglo spriječiti zato što su njemački proizvodi zbog carine i deviznog tečaja bili skuplji od grčkih (Morris, 2012).

2.6. Tiskanje novca bez pokrića

Kritika tiskanja novca i manipulacija od strane svjetskih finacijskih institucija može se i očitati u citatima, govorima i razmišljanjima mnogih ekonomista, direktora banaka, ali i političkih čelnika. U nastavku je dano nekoliko citata navedenih osoba.

„Moderno bankarstvo novac proizvodi iz ničega. Taj je proces vjerojatno najčudnovatiji izum u povijesti čovječanstva. Bankari posjeduju zemlju. Oduzmite bankarima zemlju, ali im ostavite pravo da proizvode novac i začas će imati dovoljno novca da tu zemlju ponovno kupe. Kada bi se to pravo bankama oduzelo, nestalo bi sveg velikog bogatstva, poput mogega, a i trebalo bi nestati jer bi svijet tada bio sretniji i bolji... Želite li biti robovi banaka i k tome još sami plaćati troškove ropstva, onda dopustite bankama da stvaraju novac.“

Lord Josiah Charles Stamp

„Pravo kreiranja novca treba se oduzeti bankama i predati Kongresu i ljudima kojima novac pripada. Iskreno vjerujem da su bankarske institucije opasnije od profesionanih vojski.“

Jefferson Davis

Većina ljudi vjeruje da Vlada proizvodi novac, što je donekle istina. Ti metalni i papirnati simboli vrijednosti za koje mislimo da je novac, uistinu se proizvodi od strane Vladine agencije koja se zove Središnja banka. Ali veći dio novca se proizvodi svakodnevno od strane privatnih korporacija koje zovemo banke. Većina građana vjeruju da banke izdaju kredite novac na osnovu tuđih štednja. Novac mora biti ušteđen i položen na bankovnom računu da bi ga banke mogle plasirati kao kredite nekim trećim osobama. To nije baš u potpunosti istina. Banke proizvode novac od kredita, ne na osnovu njihovih zarada, ne od uloga, nego direktno od obećanja pozajmljivača (dužnika) da će vratiti. Potpisom se dužnik obvezuje vratiti kredit uvećan za kamatu ili će u protivnom izgubiti kuću, auto, kao i sve stvari koje su stavljene kao garancija. To je velika obaveza za uzimatelja kredita. Banka se svojim

potpisom obvezuje doznačiti novac na račun primatelja kredita. No, taj novac nije prebačen sa računa nečije štednje, nego je jednostavno kreiran „iz ničeg“, i prije nije postojao. Banka stvara samo glavicu duga, odnosno iznos novca koji se dobiva kao kredit. Da bi se kredit vratio u cijelosti s kamatama mora se stvoriti novi novac za kamate, i tako se pokreće čitav mehanizam duga.

Što se tiče kritike bankarskog sustava postoji i nekoliko autora koji se bave tom problematikom. Jedan od njih je i Sajter (2009) koji izučava bankarski sustav. On opisuje tu problematiku i navodi da se u banci ne smije stvarati novca koliko se želi, već se moraju držati rezerve za primljeni novac. Te rezerve pokrivaju samo dio depozita, stoga se i naziva sustav djelomičnih rezervi. Primjerice, u zemljama u kojima je euro službena valuta, 2% od depozita koji se polože u banku, mora u banci i ostati kao rezerva. Ukoliko se uloži 100 eura u neku europsku banku, ona će 98 eura emitirati kao kredit, a 2€ zadržati kao rezervu. Dakle, onaj koji je novac položio, ima cijelih svojih 100€ na računu i taj se novac nikome ne prosljeđuje nego isključivo pripada onom koji je položio novac u banku. Banka iz ničega stvara 98€ i pripisuje ih na račun onoga kome je dala kredit. To što će onaj koji je položio novac možda sutra doći nazad po svojih 100€ za banku nije problem: bitno je da puno osoba ne dođe u isto vrijeme. Na novostvorenih 98€ kredita banka će uredno obračunati i zaraditi kamate. No, lavina se kreće i dalje: onaj tko je primio kredit od 98€ deponira ih u drugu banku koja plasira kredit trećemu, te stvara, iz ničega 96,04€. U trećem koraku od ovih 96,04€ depozita stvara se 94,12€ kredita, i tako dalje. Konačno, banke na temelju početnog depozita od 100€ iz ničeg kreiraju ukupno 5.000€ novog, prethodno nepostojećeg novca, jer su rezerve propisane na razini od 2%. Ako je to diskutabilna praksa, što tek reći na ovo: na depozite oročene na preko dvije godine banke u Europskoj uniji ne moraju zadržati ni centa rezerve! To znači da iz ovih depozita mogu stvarati teoretski neograničeno mnogo novca (Sajter, 2009).

3. SVJETSKE FINACIJSKE INSTITUCIJE

Svijet se poslije Drugog svjetskog rata podijelio na dvije ekonomske cjeline. Komunističko centralizirana ekonomija s jedne strane i s druge strane kapitalistički orijentirana ekonomija. Obje strane su namještene tako da se beskonačno bore u visoko profitabilnoj trci naoružanja. Svjetski bankari dolaze s rješenjem tog problema. Nametnut je njihov plan od tri koraka s kojim će se centralizirati ekonomije cijelog svijeta koji će na kraju voditi uspostavi Svjetske Vlade ili Novog Svjetskog Poretka. Prvi korak je upravljanje nacionalnim ekonomijama preko središnjih centralnih banaka. Drugi korak podrazumijeva centralizaciju pojedine ekonomije u organizacije kao što su Europska unija ili regionalne trgovačke unije kao npr. NAFTA. Treći korak je centraliziranje svjetske ekonomije preko Svjetske središnje banke, svjetske valute, ukidanjem svih carina, ukidanjem nacionalne nezavisnosti (Still, Carmack, 1996).

3.1. Svjetska banka

Svjetska banka sa sjedištem u Washingtonu, uspostavljena je Brettonwoodskim sporazumom 1944. godine. Njena je zadaća bila da izdaje dugoročne kredite zemljama u razvoju kako bi izgradile ceste, brane i drugi fizički kapital koji je preduvjet da bi se gospodarstvo moglo početi razvijati. Svjetska banka je kapitalizirana od strane zemalja s visokim dohotkom koje upisuju kapital razmjerno svojoj gospodarskoj važnosti prema BDP-u (Samuelson, Nordhaus, 2007).

Svjetska banka sastoji se od pet međunarodnih organizacija: Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD), Međunarodno udruženje za razvoj (IDA), Međunarodna financijska korporacija (IFC), Multilateralna agencija za investicijske garancije (MIGA) i Međunarodni centar za rješavanje investicijskih sporova (ICSID). Njome upravlja multidisciplinarno i raznoliko osoblje koje uključuje ekonomiste, stručnjake javne politike i društvene znanstvenike. Iako je važniji posao rekonstrukcija zemalja u razvoju, Svjetskoj banci je glavni cilj rada smanjenje siromaštva.

Svjetska banka je postavila dva cilja za svijet do 2030. godine (World Bank):

- Smanjenje ekstremnog siromaštva ljudi koji žive od 1,25 dolara na dan, na manje od 3 posto

- Promicanje zajedničkog prosperiteta i blagostanja rastom od 40 posto prihoda za svaku zemlju

Percepcija Svjetke banke jest da je ona dobroćudna međunarodna organizacija, no je li to njen stvaran identitet? Što se tiče kritike Svjetske banke postoji i nekoliko eminentnih osoba koje se bave tom problematikom. Jedan od njih je Josip Stiglitz (2001) nekadašnji predsjednik Svjetske banke i bivši savjetnik američkog predsjednika Billa Clintona. On je odlučio da progovori o tome kako Međunarodni monetarni fond u suradnji sa Svjetskom bankom i uz potporu moćnih zapadnih banaka potajno kuje i beskrupulozno izaziva društvene nemire u mnogim siromašnim i tranzicijskim zemljama koje oni navodno „spašavaju“. Scenarij koji Stiglitz (2001) opisuje odvija se kroz četiri koraka.

Prvi korak je privatizacija. Vlada zemlje koja prima pomoć, prvo treba provesti privatizaciju velikih javnih i ključnih industrijskih poduzeća (elektrodistribuciju, vodoprivredu, naftnu industriju) koje čine samu srž gospodarstva jedne zemlje. Drugi korak je potpuna liberalizacija tržiša. Omogućuje se protok kapitala prema unutra i prema van. Iskustvo pokazuje da ulazi relativno malo kapitala a najveći dio novca jednostavno istječe iz zemlje. Novcem koji pritječe rade se špekulacije valutom i nekretninama. Dolazi do porasta kamatnih stopa koje radikalno osiromašuju stanovništvo. Tada nastupa treći korak koji se odnosi na tržišno određivanje cijena. Rastu cijene hrane, vode, energenata što dodatno doprinosi još nižem životnom standardu stanovništva. Nakon toga, slijedi završni korak koji se odvija u formi socijalnih nemira. Taj četvrti korak doslovno baca zemlju „žrtvu“ na koljena. Ona se nalazi pred izvjesnim gospodarskim slomom i na kraju bankrotira. Pobjednici su oni koji su se u početku pojavili u ulozi navodnih pravih „spasitelja“. Neke od žrtava Svjetske banke i njenih „sestara“ su bile Indonezija, Gvatemala, Panama, Bolivija, Ekvador, Albanija, Tunis, Jemen, Egipat (Palast, 2001).

„Postoje dva načina da se osvoji i porobi jedno društvo: jedan je uz pomoć mača, a drugi je uz pomoć duga.“

John Adams

3.2. Federalne rezerve

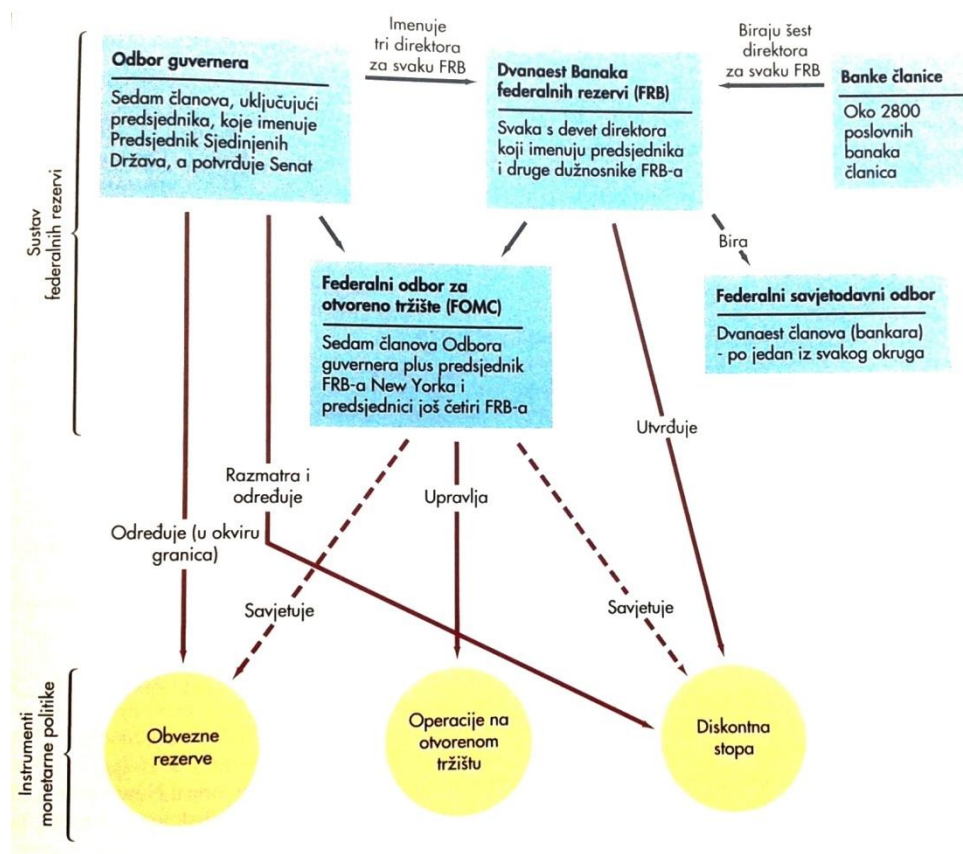
Sustav federalnih rezervi stvoren je 1913. godine kako bi se smanjila učestalost bankovnih panika. Prije dvadesetog stoljeća glavna značajka američke politike bio je strah od centralizacije moći koji je ujedno bio i jedan od izvora američkog otpora uspostavi središnje banke. Naime, američka javnost se bojala da će interesi vlasnika kapitala na *WallStreetu* (uključujući najveće korporacije i banke) biti u mogućnosti manipulirati središnjom bankom kako bi stekli kontrolu nad gospodarstvom te da bi federalne operacije središnje banke mogle rezultirati prevelikom količinom državne intervencije u poslove privatnih banaka. Bilo je puno nesuglasica oko toga bi li središnja banka trebala biti privatna ili državna institucija te je učinjen kompromis.

Osnivači federalnih rezervi prepoznali su da, ukoliko bi moć bila previše koncentrirana u *Washington DC-u* ili u *New Yorku*, gradovima koje Amerikanci vole mrziti, američka središnja banka ne bi imala dovoljnu javnu podršku za učinkovito djelovanje. Zbog toga su odlučili decentralizirati sustav s dvanaest banaka Federalnih rezervi, raštrkanih diljem zemlje, da bi osigurali zastupljenost svih regija u zemlji pri donošenju odluka o monetarnoj politici. Banke Federalnih rezervi učinili su kvaziprivatnim institucijama pod nadzorom direktora iz privatnog sektora koji žive u tim područjima i zastupaju interese svoje regije i u bliskom su kontaktu s predsjednikom banke Federalnih rezervi.

Formalna struktura Sustava federalnih rezervi sastoji se od dvanaest regionalnih Banaka federalnih rezervi, oko 2800 poslovnih banaka članica, Odbora guvernera Sustava federalnih rezervi, Federalnog odbora za otvoreno tržište (FOMC) i Federalnog savjetodavnog vijeća (Mishkin, 2010).

Nadalje na slici 3 prikazana je veza tih dijelova međusobno te s tri instrumenta FED-a.

Slika 3. Struktura i odgovornost za instrumente monetarne politike u Sustavu federalnih rezervi

Izvor: Mishkin (2010).

Iako se na prvi pogled čini da je Sustav federalnih rezervi decentraliziran, u stvarnosti se radi o jedinstvenoj Središnjoj banci pod kontrolom Odbora guvernera, posebice predsjednika Odbora. On je glasnogovornik Fed-a te pregovara s Kongresom i Predsjednikom Sjedinjenih država. On određuje dnevni red sastanaka Odbora guvernera i FOMC-a. Predsjednik prvi govori i glasuje o monetarnoj politici što mu omogućuje veći utjecaj oko izbora mjera monetarne politike.

Federalne rezerve posjeduju dvije vrste neovisnosti središnjih banaka: neovisnost instrumenata (sposobnost središnje banke da određuje instrumente monetarne politike) te nevisnost ciljeva (mogućnost da središnja banka određuje ciljeve monetarne politike). Federalne rezerve neovisnije su od većine agencija vlade SAD-a. Međutim, Fed nije slobodan od političkih pritisaka, jer zakonski propisi koji

strukturiraju Fed donosi Kongres i oni se mogu promijeniti u bilo koje vrijeme. Primjerice, kada se zakonodavci ne slažu s Fed-ovim vođenjem monetarne politike, često prijete da će preuzeti kontrolu nad Fed-ovim financijama i proračunom. Kongres je također donio zakonske propise prema kojima Federalne rezerve postaju odgovornije za svoje postupke. Svakih šest mjeseci Federalne rezerve moraju objavljivati *Izveštaj o monetarnoj politici* Kongresu da opravdaju svoje vođenje monetarne politike koje mora biti usklađeno s ciljevima zadanim unutar Zakona o Federalnim rezervama (Mishkin, 2010).

3.3. Međunarodni monetarni fond

Budući da je bilo već 1944. izvjesno da će Saveznici pobijediti, predstavnici zemalja pobjednika su se sastali u Bretton Woodsu (New Hampshire). Na tom sastanku je osnovan Međunarodni monetarni fond (MMF) sa sjedištem u Washingtonu. Osnovna zadaća MMF je bila promicati svjetsku trgovinu i napredak nakon rata. MMF je 1945. imao 30 izvornih članica, a trenutno broji 187.

Prilikom osnivanja MMF-a, dogovoreni su osnovni ciljevi (Mishkin, Eakins, 2005):

- Stvaranje stabilnosti valuta
- Rast i razvoj međunarodne monetarne suradnje
- Rast i razvoj međunarodne trgovine, zaposlenosti i dohotka
- Ukidanje deviznih barijera i uspostavljanje multilateralnog sustava plaćanja prema zemljama članicama
 - Davanje kredita zemljama članicama za uravnoteženje platne bilance i očuvanje međunarodne financijske stabilnosti
 - Nadzor razvoja financijskog i ekonomskog sustava i stvaranje stabilnih i transparentnih tržišta.

MMF je bio kritiziran prilikom primjene tzv. programa suzdržanja u zemljama s tržištima u nastajanju, koji se u svrhu rješavanja problema financijskog sektora, više usredotočio na restriktivne makroekonomske, nego na mikroekonomske politike (Mishkin, Eakins, 2005).

Prema organizaciji *Global Exchange* iz *San Francisca*, „*MMF se danas ponaša kao morski pas u obliku globalnih zajmova, primjenjujući veliku količinu utjecaja na ekonomije više od šezdeset zemalja. Da bi dobile kredite, međunarodnu pomoć ili čak otpis duga, te se zemlje moraju držati pravila igre MMF-a. Tako MMF odlučuje koliko zemlja dužnik smije potrošiti na obrazovanje, zdravstvenu zaštitu i zaštitu okoliša. MMF je jedna od najmoćnijih institucija na Zemlji*“ (Burnett, Games, 2006).

MMF je stvorio nemoralni sustav suvremenog kolonijalizma. Zemlje koje su od MMF-a dobile zajam, našle su se u situaciji da nemaju drugog izbora osim devalvirati nacionalnu valutu kako bi svoj izvoz učinile jeftinijim, te zamrznuti plaće i privatizirati državnu imovinu. Te „mjera stezanja remena“ su urodile povećanjem siromaštva, a samim time to je rezultiralo slabom domaćom ekonomijom i omogućavanje stranim multinacionalnim korporacijama da izrabljaju radnike i okoliš.

MMF služi *WallStreetu* i bogatim zemljama. MMF-om dominiraju one odluke koje donose bogate zemlje. Moć glasovanja određena je novčanim iznosom koji pojedina zemlja članica donira toj organizaciji. Njemačka, Francuska, Ujedinjeno Kraljevstvo i SAD zajedno doniraju najviše novca i imaju najviše glasova (38%), i zbog toga njihovi interesi prevladavaju nadmoćno nad interesima drugih zemalja.

Nameće se razvojni model koji je u svojoj biti manjkav. Modeli razvoja tradicionalno su bili korišteni kako bi se zemljama u razvoju pomoglo da izgrade svoje vlastite ekonomije i da omoguće opskrbu domaćeg stanovništva mjesnim dobrima po cijenama koje si to stanovništvo može priuštiti. Ispostavilo se da je MMF-ova standardna razvojna politika zapravo izrazito apsurdna, jer ohrabruje manje razvijene zemlje da povećaju proizvodnju visoke kvalitetne, skupu „luksuznu“ robu i kao prioritet stave izvoz te robe zapadnjačkim ekonomijama. Dakle, sprovodeći takav koncept nema održivog oslanjanja na samog sebe i vlastitog razvitka ekonomije.

U poslovanju MMF-a nikada nije bilo transparentnosti u djelovanju. Sve odluke se donose iza zatvorenih vrata u Washingtonu i na hodnicima zapadnjačkih banaka i vlada. Stanovništvo u manje razvijenim zemljama, na čiji život organizacija direktno najviše utječe, se uopće ne pita o njihovim potrebama i željama. Isto tako, vanjske agencije koje bi željele procijeniti učinkovitost postojećeg procesa nije dopušteno

ući u te krugove. Dakle, samo onima čiji je interes isključivo povećanje zarade mogu sudjelovati u raspravi i odlučivanju.

Politika MMF-a unapređuje dobrobit korporacije. Zbog poreznih uvjeta koje MMF nameće nekoj zemlji u razvoju, mjesne kompanije koje su okrenute izvozu moraju svoja dobra i prirodne resurse prodati stranim multinacionalnim kompanijama koje rade s velikim poreznim olakšicama. Mjesnim kompanijama je nemoguće se oduprijeti multinacionalnim divovima koji zbog svoje finacijske moći praktički mogu otkupiti sve, i nakon toga izvesti proizvod i ostvariti zaradu. Također, mjere MMF-a štete okolišu, zajmovi MMF otvaraju put za eksploataciju prirodnih resursa na uštrb prirodnih resursa i njihove krajnje likvidacije. Naglasak se stavlja na povećanje izvoza koji treba stvoriti jaku valutu kojom će se vratiti krediti.

Između ostalog MMF je kritiziran da izvlači iz problema samo bogate bankare, i da stvara još veću nestabilnost globalne ekonomije i da upravo svojim intervencijama produbljuje ekonomsku krizu (Burnett, Games, 2006).

4. TEORIJE ZAVJERE ILI STVARNE PRIJETNJE

Već nekoliko stoljeća malen broj bogatih europskih i američkih plemićkih obitelji vlada državama, vladama, ekonomijama i valutama. Njihov cilj je uspostaviti jednu svjetsku vladu, uspostaviti jednu svjetsku valutu i uništiti neovisnost zemalja i valuta. Oni odlučuju o ratu i miru, o tome tko će postati predsjednik a tko premijer, a opisuje ih se kao „vlada iz sjene“. Većina čovječanstva ni ne sluti da takav režim iz sjene uopće postoji. Oni koji su čuli za njih, misle da je to samo mit, „teorija zavjere“, pa ili ne mogu ili ne žele prihvatiti da su političari na sceni samo bespomoćne marionete onih koji posjeduju novac (Morris, 2012).

4.1. Obitelj Rothschild

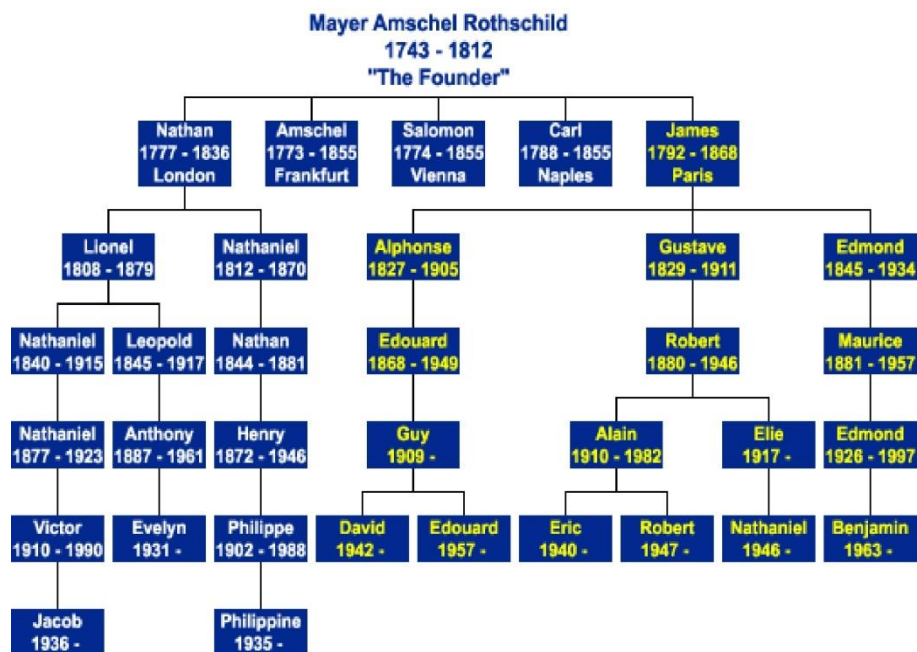
„Dajte mi vlast nad valutom nekog naroda i bit će mi svejedno tko donosi zakone.“

Mayer Amschel Rothschild

Rothschild je prezime jedne od najmoćnijih bankarskih europskih obitelji koji već više od dvjesto godina imaju snažan utjecaj na ekonomsku i političku povijest svijeta. Dinastiju je osnovao Mayer Amschel Rothschild, koji je svojih pet sinova Amschela, Salomona, Nathana, Carla i Jakoba strateški rasporedio u pet tada najznačajnijih europskih gradova: Frankfurt, London, Pariz, Beč i Napulj. Put obitelji Rothschild prema svijetkom vrhu počinje u židovskom getu u Frankfurtu. Njihova se moć temeljila na potpunoj tajnosti obiteljskih dinastijskih veza, do te mjere da je uobičajena praksa bila da se braća i njihovi nasljednici žene sestričnima u prvom koljenu kako bi očuvali obiteljsko bogatstvo i tajne. Sklapajući brakove isključivo u krugu porodice osigurali su dugovječnost i lojalnost moćnoj lozi. Obitelj Rothschildovih je preko dvijesto godina bez prekida u vrhu svjetkog bankarstva, i najbogatija je obitelj na svijetu (Burnet, Games, 2006).

Na slici 4 dan je prikaz rodoslovnog stabla obitelji Rothschild čiji je otac „utemeljitelj“ Mayer Amschel Rothschild.

Slika 4. Rodoslovno stablo obitelji Rothschild

Izvor: <https://pearlsofprofundity.wordpress.com/2013/03/03/rothschild-family-tree/>

U početku je obitelj posuđivala novac lokalnim vladama, a kasnije su poslovanje proširili posuđujući ga nacionalnim vladama. Bili su na čelu banaka diljem Europe. Veliko obiteljsko bogatstvo su stekli tako što su jednu zemlju navodili da se posvađa s drugom. Svako zveckanje oružjem rezultiralo je većim pozajmicama i većoj zaradi. Kada bi zemlja sve svoje gospodarske potencijale prebacila na ratne potrebe, uzimala bi i veće zajmove. U slučaju da do rata ne bi došlo, obitelj Rothschild bi ipak profitirala iz samih priprema za rat, a ukoliko bi se rat ipak desio, zaraćene bi strane posuđivale sve što je trebalo kako bi održale svoju suverenost. U slučaju rata između Francuske i Britanije, posebice, bitke kraj Waterlooa u lipnju 1815., manipuliranje pogrešnim informacijama bilo je čimbenik koji je za Rothschilde polučio željeni ishod. Obitelj je imala snažnu komunikacijsku mrežu po cijeloj Europi, povezujući svako bankovno središte i svu braću. Koristeći vojsku kurira i brzinu kojom je kolala informacija, omogućilo je obitelji Rothschild da na novosti reagira brže od ostatka financijskog tržišta i zarađuje kako na dobrim, tako i na lošim vijestima (Burnet, Games, 2006).

„Budući da su bili poznati po velikom političkom utjecaju i moći, bio je dovoljan samo jedan pogled na crveni grb na kožnoj torbi, kočiji ili brodskoj zastavi da se dostavljaču ili cijelom teretu dopustilo prolaz kroz kontrolnu točku u bilo kojem smjeru. Taj je imunitet omogućio članovima obitelji Rothschild da posluju na cvatućem crnom tržištu pamuka, konca, duhana, kave, šećera, i indiga. Nesmetano su prelazili sve granice diljem Europe“ (Morris, 2012).

Ostali su bankarski špekulanti bili potpuno svjesni toga kako sustav funkcionira i budno pratili svaki potez Rothschilda na tržištu. Tako je u poznatom slučaju Waterlooa, Nathan Rothschild izveo predstavu za svoju publiku, kolege brokere, dionicama u Londonu. Budući da je prvi doznao da je Napoleon Bonaparte izgubio bitku, Nathan je savršeno izrežirao da je Napoleon zapravo pobijedio. Glumeći očajnika nakon primljenih loših vijesti uspio je zavarati londonske dilere i navesti ih da se riješe obveznica britanske vlade, koje su Nathanovi agenti pokupovali po vrlo smanjenoj vrijednosti. Kada su naposljetku službene novosti o Britanskoj pobjedi stigle do Londona, cijene obveznica ponovno su eksponencijalno porasle. Nathan se povukao iza kulisa, a njegovi kolege bankari su shvatili da su prevareni (Burnett, Games, 2006).

Danas, gotovo da ne postoji nijedno veliko poduzeće i veći koncern zapadnog svijeta koji nije potpuno ili barem djelomično u vlasništvu obitelji Rothschild. Svaki veći udio u nekom poduzeću, čak i 5% dionica neke veće kompanije predstavlja vlasnički udio, koji utječe na strategiju i usmjerava kompaniju, uspostavlja moć koja se na tržištima i burzama može iskoristiti za vlastitu korist. Obitelj Rothschild su vlasnici mnogih banaka, osiguravajućih kuća, investicijskih fondova, koncerna nekretnina, novinskih, glazbenih, filmskih i televizijskih kuća, rudarskih poduzeća, imaju izravne ili neizravne udjele u kompanijama za vađenje nafte i prirodnog plina, čak imaju i vlastitu tajnu službu. Obitelj Rothschild je suosnivač i suvlasnik Banke za savezne rezerve, tj. private američke središnje banke koja je pravi vlasnik američkoga dolara. Obzirom da imaju široku paletu djelovanja Rothschildi utječu na stanje u gospodarstvu, na poslovna spajanja, kredite i burzovne tečajeve. Njihova je mreža djelovanja razgranata po čitavom svijetu. Povjerenici obitelji Rothschild članovi su vodećih tijela svih važnijih središnjih banaka, vlada, odbora i savjetodavnih poduzeća, Vijeća za inozemne odnose, Svjetke banke, MMF-a, Banke

za međunarodna poravnanja i UN-a. Za svoju su odanost izvršno plaćeni. Zbog te silne gospodarske i političke moći mogu bez ikakvih problema inscenirati gospodarsku krizu, ponuditi rješenje za izlazak iz nje i opet iznova zgrnuti još više bogatstva i steći još veću moć (Morris, 2012).

Suvremeni teoretičari zavjere obitelji Rothschild pripisuju ozbiljne stvari, od toga da su inicijatori „novog svjetskog poretka“, do toga da postoje ozbiljne indicije da oni rukovode tajnim projektom čipiranja cijelog čovječanstva „žigom zvjeri“ koji se spominje u biblijskoj knjizi Otkrivenje (Russo, 2009).

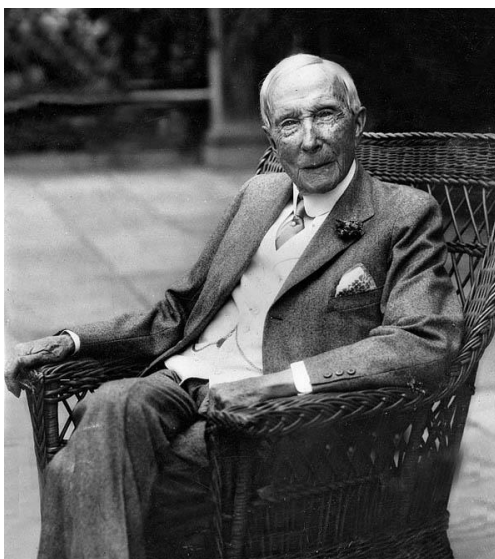
4.2. Obitelj Rockefeller

„Tko vlada istočnom Europom, vlada „središnjom zemljom“; tko vlada „središnjom zemljom“, vlada „najvećim svjetskim kopnom“; tko vlada „najvećim svjetskim kopnom“, vlada cijelim svijetom“ (Engdahl, 2012).

Obitelj Rockefeller je jedna od najmoćnijih amerčkih obitelji koja se dobro integrirala u bankarski sistem. Utemeljitelj ove plemićke i bankarske obitelji njemačkog podrijetla je John D. Rockefeller koji je rođen 1839., a umro 1837. godine sa zaradom od 340 milijardi dolara. Krajem 19. i početkom 20. stoljeća bili su najveći svjetski privatni poduzetnici u naftnom poslovanju. Uz osnivanje poznate naftne tvrtke „Standard Oil“, obitelj Rockefeller su bili zakon za sebe tako da su izbjegli plaćanje poreza preseljavanjem imovine i novaca u strane zemlje. Već 1885. godine osnovana su tržišta u Europi i Dalekom Istoku, koja čini 70% prihoda i imovine Standard Oila. Ta tvrtka je najtajnovitije vođena tvrtka u povijesti SAD-a, te ni najbolji stručnjaci za knjigovodstvo do sada nisu uspjeli razotkriti financije obitelji Rockefeller (Coleman, 2005).

Na slici 5 prikazan je John D. Rockefeller, prvi Amerikanac koji je zaradio milijardu dolara.

Slika 5. John D. Rockefeller

Izvor: <http://www.zvono.eu/>

„John D. Rockefeller nije dopuštao da prijateljstvo stane na put njegovu napretku i svoje je sinove upozorio neka nikada ne dopuste da ih „dobri odnosi zarobe“. Glavni lik njegove omiljene bajke je stara mudra sova, koja nije ništa govorila ni čula“ (Coleman 2005).

Razotkrivena je činjenica da tvrtka *Standard Oil* posjeduje vojsku špijuna, koji špijuniraju lokalne, državne i savezne vlasti, koji su „objavljivali ratove, sklapali mirove, a sudove, zakonodavna tijela i suverene države svodili na nezapamćenu oislušnost njihovoj volji“. Kada je američki narod saznao za monopol Rockefellera donešen je Shermanov zakon protiv trustova (*Sherman Anti-trust Act*). Taj je zakon namjerno napisan tako nejasno i nepotpuno da su ga obitelj Rockefeller i njihovi odvjetnici uspjeli zaobići.

Rockefeller je doživio privremeni neuspjeh 11. svibnja 1911. kada mu je predsjednik Vrhovnog suda E. White presudio da se *Standard Oil* mora odreći svih svojih podružnica u roku od 6 mjeseci. Rockefeller se izvukao tako da je tvrdio kako posebna priroda naftne industrije ne dopušta poslovanje normalnim metodama poslovanja te se njome mora upravljati onako kako je to činio John. D. Rockefeller. Kako bi razvodnio presudu suca, Rockefeller je osnovao nešto poput vlastite vlade,

što je bio početak naftnoindustrijske „vlade u Vladi“, moći koja i danas vlada. Ta je nova „vlada“ bila u obliku zaklada i filantropskih institucija po uzoru na sustav skrbništva europskih kraljevskih dvorova čime se Rockefellerovo bogatstvo zaštitilo od poreza na dohodak (Coleman, 2005).

Klub „sedam sestara“ - velike naftne tvrtke čine Exxon, Royal Dutch Shell, British Petroleum, Gulfm Texaco, Mobil i Socol-Chevron. One su ujedno i najuspješiji kartel u povijesti gospodarstva svijeta zajedno čine goleme mreže povezanih i isprepletenih banaka, osiguravajućih društava i burzovnih kuća o kojima se izvan njihovih krugova ne zna gotovo ništa. Budući da su one dio vlade u vladi mogu potajno kovati ratove, članice tog kluba odlučuju među sobom koje će se zemlje morati pokloniti pred njihovim pljačkanjem. Mogu jednostavno pozvati kada god žele Ratnu mornaricu, Ratno zrakoplovstvo, pješaštvo ili tajne službe da riješe probleme.

Obitelj Rockefeller su i utemeljitelji Bilderberškog skupa. Oni se jednom godišnje sastaju u zatvorenom krugu od dvjestotinjak ljudi od kojih većinu čine utjecajne osobe na području poduzetništva, medija i politike. Godišnji sastanci su na raznim lokacijama, a svrha im je da se raspravlja o budućnosti svijeta. Budući da su jedna od najmoćnijih poslovnih, medijskih, političkih i ekonomskih skupina, postoje optužbe da potajno vladaju svijetom putem EU, G8, WTO, Svjetskog ekonomskog foruma. Članovi skupine su predsjednici država, ministri, vlasnici korporacija, bankari, industrijalci, predstavnici medijskog kartela itd. (Coleman, 2004).

„Svjetska vlada ili vlada „novoga svjetskog poretka“ iz visokog sloja ne dopušta da se itko ni išta miješa u njezine poslove, tko god to bio – vlade moćnih zemalja, vladari zemalja, korporacije ili privatne osobe. Ti nadnacionalni divovi imaju takve sposobnosti i takve knjigovodstvene metode da uspijevanju smutiti i najveće mozgove u američkoj Vladi pa tako i dalje opstaju izvan njezina dometa. Čini se da su „velike“ (klub „sedam sestara“) diplomacijom i prijevaram uspjele navesti vlade da im razdijele koncesije, bez obzira na to tko se tome opirao“ (Coleman, 2005).

4.3. Otok Jekyll

Tajnu otoka Jekyll otkrio je Bertie Charles Forbes, osnivač istoimenog financijskog časopisa. „Prvi put objavljujem cijelome svijetu istinitu priču i tome kako je napisano izvješće Nelsona Aldricha o valuti, temelju našeg novog valutnog sustava. Sve je bilo prekriveno najstrožom tajnom. Javnost nije smjela ni naslutiti što će se dogoditi“ (Charles, 1916).

Godine 1910. senator Aldrich pozvao je nekoliko bankara i znanstvenika iz područja ekonomije da prisustvuju skupu na otoku Jekyllu. Pod krinkom da su u lovu na patke, oni su zapravo bili u „lovu“ da rekonstruiraju znanstveni valutni sustav za Sjedinjene Američke Države. Tada je stvoren današnji sustav banaka za savezne pričuve.

„Lov na patke“ uključivao je Nelsona Aldricha, njegovog osobnog tajnika Arthur Sheltona i skupinu čelnih ljudi banaka i osiguravajućih društava. Grupa je od samih početaka djelovala u tajnosti – izbjegavajući uporabu njihovih prezimena.

Odlučujuću ulogu u osmišljavanju modela banke za savezne pričuve odigrao je Paul Warburg, koji je ujedno i karika koja povezuje Aldrichov sustav s današnjim postojećim sustavom.

1914. Warburg je imenovan članom prvog Upravnog odbora te banke, a kasnije i potpredsjednikom te na tom položaju ostao do 1918. godine. Warburg je bio Nijemac i zanimljiva je činjenica da je njegova Banka za savezne pričuve postala instrument financiranja koji je omogućio potpun poraz Njemačkog Carstva 1918. godine.

Na tajnom sastanku na otoku Jekyll 1910. Paul Warburg iz banke Kuhn, Loeb&Co. predložio je jednu obmanu kako bi se u Kongresu omogućilo usvajanje Zakona o osnivanju nove središnje banke. Inzistirao je da se ne spominje naziv narodna ni središnja banka, nego manje opasan naziv – „udruženje banaka za savezne pričuve“ te će takav američki model banaka biti decentraliziran i omogućit će maksimalnu regionalnu kontrolu bankarskog i monetarnog poslovanja, za razliku od Engleske banke ili središnjih banaka drugih europskih zemalja. Tom obmanom će prikriti i činjenicu da će banke članice Sustava banaka za savezne pričuve biti privatne banke.

Kako bi se prikrio dominantan utjecaj najvećeg bankarskog središta u zemlji, New Yorka, osnivalo se dvanaest neovisnih regionalnih banaka i to od San Francisca preko Kanzasa, Minneapolisa i Atlante te od Bostona do New Yorka. Kako bi te udružene banke imale što veći utjecaj, svaka regionalna banka je trebala biti u privatnom vlasništvu najmoćnijih banaka i korporacija u svojoj regiji.

Warburg je svojim planom predložio da vlasnički udjeli u dvanaest banaka članica Udruženja banaka za savezne pričuve budu u privatnom vlasništvu. Vlasnici bi mogli koristiti državne zajmove za vlastiti profit. Banke bi imale kontrolu nad novcem i kreditima u cijeloj zemlji, bile bi to banke za izdavanje novaca, što znači da bi prema vlastitoj ocjeni mogle stvarati valutu ili novac. Također bi te banke financirale državu u vrijeme rata (Engdahl, 2010).

Warburg je jedini među nazočnima na otoku Jekyll imao iskustva s poslovanjem različitih europskih središnjih banaka te je osmislio svoj sustav banaka za pričuvu po uzoru na Englesku banku. „*Slabost Engleske banke jest slabost vlastita sustava koji je stvoren uz najmanju količinu zakonodavne kontrole. Njezin je kapital u privatnim rukama, a njezinu upravu ni na koji način ne kontrolira država. S druge strane, tijekom cijelog svog postojanja, bila je više ili manje pod zaštitom države; njezin razvoj označen je sukcesivnim davanjem kredita državi, u zamjenu za produljenje njezinih povlastica*“ (Knuth, 1946).

Godine 1694. Engleska banka je dobila povelju od kralja Williama III., kojom se ovlašćuje za reguliranje financija monarhije. Shemu je izumio škotski financijaš i gusar William Paterson, kako bi stvorio banku s „novcem koji će stalno donositi zaradu“. Tako je nastao stroj za neprestano stvaranje novca za britansku Vladu, ali i stroj za neprestani državni dug.

U sustav banaka za savezne pričuve usađeno je bankarstvo djelomične rezerve. Taj finacijski mehanizam je stvoren po uzoru na Amsterdamsku banku zajedno s radikalnom monetarnom koncepcijom „monopolističke“ banke, koji stvara novac za zajmove koji nikada neće biti vraćeni (Engdahl, 2010).

4.4. Svjetska valuta

Jedna svjetska valuta bi značila da više ne bi bilo potrebe za postojanjem regionalnih valuta kao što su euro, dolar ili funta, nego samo jedna valuta za sve države svijeta. Smatra se da bi uvođenjem jedne valute nestalo monetarnih kriza, ne bi bilo više deviznih tečajeva, a time ni troškovi mijenjanja deviza. Mnogi koji slijepo vjeruju da je ta novina dobrodošla nemaju uvid u realno stanje što zapravo donosi jedinstvena valuta. Jedna i jedinstvena valuta bi dokrajčila i ograničila slobodu pojedinca te sve gospodarske i liberalne zamisli. Uvođenjem jedne svjetske valute svi morali jednako privređivati što bi značilo neki supersocijalizam ili čisti komunizam. Bezgotovinsko plaćanje bilo bi neizbježna posljedica svjetske valute čime bi se ljudi pretvorili u transparentne i oporezive robove sustava. Najbolji primjer je uvođenje eura koje je članicama donijelo samo negativne posljedice (Morris, 2012).

„Sudbina valute jest i uvijek će biti i sudbina nacije.“

Franz Pick

Prilagodimo li ovaj citat dobu globalizacije može se tvrditi da sudbina svjetske valute jest i uvijek će biti sudbina cijelog svijeta.

2009. godine na sastanku G8, ruski predsjednik Dmitri Medvedev predstavlja novu kovanicu koja bi bila pokušaj zamjene dolara kao vodeće svjetske valute. Kovanica dokazuje da su ustanove za kovanje novca spremne na jednu svjetsku valutu.

Rusija, Kina i Indija već dulje vrijeme preispituju budućnost dolara kao vodeće svjetske valute. Kina traži da novu svjetsku valutu koja će zamijeniti dolar, a koju MMF može izdati pomoću svojih „posebnih prava vučenja“, a ta posebna prava vučenja jesu umjetna bezgotovinska valuta. To znači da MMF može na račun neke zemlje pripisati odrađen iznos u svrhu obračuna međunarodnih poslova ili otplate dugova. Ta posebna prava vučenja su netransparentna prijevara i rijetko koji ekonomist ih može shvatiti.

MMF je 2010. godine objavio uvođenje svjetske valute „*bancor*“. U svom izvješću, tvrdi da je važno uvesti jednu svjetsku valutu kako bi se uspostavila

„stabilnost“ te vladama savjetuje kako prijeći s nacionalne na međunarodnu valutu (Morris, 2012).

Na slici 6 prikazan je „*bancor*“ koju je izdao MMF.

Slika 6. Bancor, zlatna kovanica

Izvor: <https://2012patriot.wordpress.com/2011/07/19/bancor-new-global-money/>

„Jedna svjetska valuta koju bi izdavala svjetska središnja banka bila bi osiguranje vrijednosti koja ne bi bila isključivo vezana za uvjete pojedinih nacionalnih valuta“ (Moghadam, 2010).

Euro je bio jedan od važnijih koraka na putu ka svjetskoj volji. Proveden se protivno volji većine građane i mnogih političara. Uvođenje svjetske valute bi i kao uvođenje eura za građane bilo nepovoljno, dok bi za financijaše, tajne pokretače iz pozadine to bio savršen posljednji korak na putu ka posvemašnjoj kontroli. Ukoliko postoji jedna valuta, onda se količina novaca može na mnoge načine mijenjati. Može ga se tiskati koliko god se želi i tako izazvati inflaciju.

Posljedica uvođenja svjetske valute bi sigurno bila *bezgotovinski platni promet*. Put k tome je već polako pripremljen jer na svijetu postoji samo još 7% gotovinskog novca. Ukidanjem gotovinskog plaćanja, ljudima je oduzet jedan oblik slobode jer kada se nešto plaća gotovinom, nitko osim prodavača i kupca ne zna kada je nešto

kupljeno vlastitim novcem te nitko ne može znati koliko novaca posjedujem. Kod bezgotovinskog platnog prometa poduzeće koje obračunava kreditne i EC kartice zna sve, ama baš sve o pojedincu, vlasniku kartice. Osim što osobni podatci vlasniku nisu više tajni, postoji i opasnost da netko mogao staviti stanje računa na nulu, od čega se pojedinac ne bi mogao obraniti. Ne bi bilo više novaca koje bismo mogli staviti na stranu za slučaj nužde. Ako se nekom taj režim ne bi više sviđao, ne bi bez gotovine ni mogao od njega pobjeći jer bi svakim plaćanjem neke usluge automatski odao svoju lokaciju (Morris, 2012).

4.5. Svjetska država

„Tajna vlada visokog sloja ne djeluje iz vlažnih podruma ni tajnih podzemnih odaja. Ona sebe stavlja u prvi plan, u Bijelu kuću, Kongres, u Downing Street broj 10, i u Britanski parlament. Prave nemani nose poslovna odijela i limuzinama odlaze na Capitol Hill. Ti su ljudi svima pred očima. Ti su ljudi sluge svjetske vlade – Novog svjetskog poretka“ (Coleman, 2004).

Nova svjetska vlada i vođe Novog svjetskog poretka ne izgledaju kao nemani, štoviše oni se zaustavljaju kod žrtvi kako joj pomogli jer da se vidi da su oni nemani, žrtve bi od straha počele bježati i vrištati. Problem je u percepciji. Bolje informirani građani svjesni su da zavjera postoji i te ima mnoga imena, kao npr. Iluminati, Masovnstvo (Slobodno zidarstvo), Okrugli stol, Milnerova skupina. Postoji problem u tome da je teško pronaći prave čvrste podatke o izdajničkim aktivnostima članova nevidljive vlade.

Izraz „svjetska vlada“ zvuči kao da se koristi već stoljećima, dok izraz „Novi svjetski poredak“ zvuči kao nov, on zapravo nije nov. Postoji već duže vrijeme i razvija se pod jednim ili drugim nazivom. Bolji izraz je „svjetska vlada“, jer bolje opisuje zadani posao da jedna vlada kontrolira i vlada svijetom dok novi izraz samo zbunjuje i poima ga se kao razvoj budućnosti, što nije istina (Coleman, 2004).

Suverenitet pojedinih država uspješno je ukinut stvaranjem Europske unije. Sve su članice dobile jednu veliku središnju banku i jedinstvenu valutu. 2010. Godine MMF i Europska unija krše postojeće zakone, kao na primjer, zabranu o međusobnoj finacijskoj potpori zemalja Europske unije. Otvoreno su prekršeni

Ugovori iz Maastrichta i građani su stavljeni pod njihovo skrbništvo, odlukom da se finacijski potpomognu Grčka i Irska kako se EU ne bi raspala (Morris, 2012).

„Glede pomoći Grčkoj Savezna je vlada Grcima poslala novac preko KFW-a (kreditna ustanova za obnovu, osnovana poslije rata radi obnove), i to bez odobrenja parlamenta i protivno zakonu EU-a, koji isključuje međusobna državna jamstva. Tim je plaćanjem Europska unija promijenjena u jednu naciju sa saveznim državama“ (Hankel, 2010).

Vjerojatno zbog te tužbe neće biti posljedica za politiku, ali barem se pokazalo da još ima srčanih i razumnih građana koji se bore da ih EU i MMF ne stave pod skrbništvo (Morris, 2012).

Stvaranjem Europske unije spajaju se države u okvir jedne vlade s jedinstvenom valutom. Sustav Ekonomske Zajednice postupno se prenosi i na SAD i Kanadu. Polako, ali sigurno se već i Ujedinjeni narodi pretvaraju u tijelo koje će zamijeniti svjetsku vladu, a njihovu politiku određuju Sjedinjene Američke Države. SAD šalje svoju vojsku u rješavanje svih razmirica koje se iznesu pred Ujedinjene narode. Vođe UN-a odobravaju sve što američka vlada stavlja pred njih što je vrlo važan korak na putu stvaranja svjetske vlade (Coleman, 2004).

Kako bi se svijet lakše ujedinio, osim UN, NATO, osnivaju se druge unije (Morris, 2012):

- EU i eurozona
- NAFTA, sjevernoameričko udruženje slobodne trgovine
- Union of South American Nations (Unija južnoameričkih država), nastala 2008. po uzoru na EU
- Central Asian Union (Srednjeazijska unija)
- ASEAN (Savez država jugoistočne Azije)

Organizacije MMF i Banka za međunarodna poravnanja brinu da nijedna zemlja ne može trgovati bez američkog dolara, kao vodeće svjetske valute. Istupi li koja zemlja, onda se tu zemlju pomoću vojske „dovede u red“ (Morris, 2012).

„U sljedećemu stoljeću države kakve poznajemo bit će zastarjele. Sve će države priznati jednu svjetsku vladu...“ Strobe Talbot

5. ZAKLJUČAK

U ovom radu je opisan razvoj novca i njegove transformacije iz različitih oblika u ono što je on danas. Od trenutka kada je čovjek shvatio da za nešto što posjeduje može posjedovati nešto drugo, bio je početak stvaranja onoga što danas zovemo novac. Novac je društvena i kulturna pojava nastala na određenom stupnju razvoja društva kako bi se zadovoljile određene čovjekove potrebe. Novac je ekonomska „voda“ u kojoj živimo naše živote. Svaki dan ga koristimo u gotovo svakoj transakciji koju provodimo.

Većina ljudi vjeruje da Vlada proizvodi novac, što je donekle istina. Ti metalni i papirnati simboli vrijednosti za koje mislimo da je novac, uistinu se proizvodi od strane Vladine agencije koja se zove Središnja banka. Ali veći dio novca se proizvodi svakodnevno od strane privatnih korporacija koje zovemo banke (Sajter, 2009).

Bankari se bave zarađivanjem novca, a novac se može zaraditi samo ako se cijene mijenjaju. Kako finacijska tržišta bivaju sve veća i raznovrsnija, bankarske grupe i obitelji moraju djelovati zajedno, na osnovu internih dogovora. Protuteža svakom pobjedniku mora biti odgovarajući gubitnik. Dugoročni pobjednici gubitnike pretvaraju u kratkoročne pobjednike i dopuštaju im da vjeruju kako će se njihove kratkoročne pobjede nastaviti. Kada kratkoročne pobjede ispare i pretvore se u gubitak, gubitnik pati kako bi pobjednik nastavio pobjeđivati (Burnett, Games, 2006).

Vlasnici banka i država upravljaju svijetom, na način za koji javnost ne zna. Manipulira se cijena zlata i srebra, i svjesno se scenira finacijska kriza kako bi građanima ponudili rješenje kao dobrotvorci, ali zapravo im je cilj zavladata cijelim svijetom i uvesti novi svjetski poredak. Kod uspostave totalitarnog svjetskog poretka jest najopasnije što ono dolazi kriomice.

„Suprotstavljena nam je diljem svijeta monolitska i nemilosrdna zavjera koja se uglavnom oslanja na skrivena sredstva kako bi proširila sferu svoga utjecaja. Oslanja se na infiltraciju umjesto invaziju, subverziju umjesto izbora, na zastrašivanje umjesto slobodnog izbora. Molim vašu pomoć, uvjeren da će s vašom pomoći čovjek biti ono što mu je i namjenjeno, slobodan i nezavisan.“

Predsjednik J.F. Kennedy

6. LITERATURA

1. Ahamed L. (2012.). Lordovi Financija. Zagreb. Masmedia.
2. Bahtijarević-Šiber F., Sikavica P. (2001.). Leksikon menedžmenta. Zagreb. Masmedia.
3. Burnett T., Games A. (2006.). Tko doista vlada svijetom?. Zagreb. Naklada Ljevak
4. Coleman J. (2004.). Hijerarhija zavjernika: Komitet 300. Zagreb. Detecta.
5. Coleman J. (2005.). Diplomacija prijevarom. Zagreb. Detecta.
6. Eakins S. G., Mishkin F.S. (2005.). Financijska tržišta i institucije. 4. Izd. Zagreb. MATE.
7. Engdahl W.F. (2010.). Bogovi novca. Zagreb. Detecta.
8. Ferguson N. (2011.). Uspon novca. Zagreb. Naklada Ljevak.
9. Gregory M. N. (2007.). Macroeconomics. New York. Worth Publishers.
10. Knuth E.C. (1946.). *The Empire of „The City“*. Milwaukee. TheNoontidePress.
11. Miller R. L., VanHoose D.D. (1997.). Moderni novac i bankarstvo. 3. Izd. Zagreb. MATE.
12. Mishkin F. S. (2010.). Ekonomija novca, bankarstva i finacijskih tržišta. 8. Izd. Zagreb. MATE.
13. Morris M. (2012.). Ono što ne biste smjeli znati. Zagreb. Naklada Benedikta.
14. Perišin I., Šokman A., Lovrinović I. (2001.). Monetarna politika. Rijeka. Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“.
15. Perkins J. (2008.). Prikriveni ekonomski ubojica. Zagreb. Elitech.
16. Samuelson P. A., Nordhaus W. D. (2007.). Ekonomija. 18. Izd. Zagreb. MATE
17. Santini G., Vidaković N. (2006.). Vodič za razumjevanje novca. Zagreb. Rifin.

Internet članci:

1. Povijest novca <http://projects.exeter.ac.uk/RDavies/arian/llyfr.html> (15.03.2015.)
2. Razvoj i funkcije novca
<http://free-zg.t-com.hr/serotonin/Novcarstvo/Novcarstvo.pdf> (15.03.2015.)
3. Podrijetlo novca - <http://szabo.best.vwh.net/shell.html> (20.4.2015.)
4. Sajter, D. (2009). „Što je to novac“? Zagreb. Glas Koncila. (03.05.2015.)

<http://domagoj-sajter.from.hr/?p=241#.Veq46tKqpBc>

5. Kronologija razvoja novca

<http://projects.exeter.ac.uk/RDavies/arian/amser/chrono1.html> (07.05.2015.)

6. Kritika eura www.dr-hankel.de (28.06.2015.)

7. Svjetska banka www.worldbank.org (15.08.2015.)

8. Tkalec, K. (2013). „Novac kroz povijest“, *Matka*, vol.22(86), 105-107

http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=185681

(03.09.2015.)

9. Palast, G. (2001). „IMF's four steps to damnation“, *The Guardian*.

<http://www.theguardian.com/business/2001/apr/29/business.mbas> (14.09.2015.)

Popis slika:

Slika 1. Elektrum

Slika 2. Primjer Njemačke hiperinflacije 1922. – 1924.

Slika 3. Struktura i odgovornost za instrumente monetarne politike u Sustavu federalnih rezervi

Slika 4. Rodoslovno stablo obitelji Rothschild

Slika 5. John D. Rockefeller